

Припущення та ризики макроекономічного прогнозу

Припущення	2018	2019	2020	2021
ВВП, % реальної зміни:				
<i>Російська Федерація</i>	1,7	1,8	1,8	1,6
<i>США</i>	2,9	2,5	1,8	1,7
<i>Китай</i>	6,6	6,2	6,2	6,0
<i>Єврозона</i>	2,0	1,9	1,7	1,6
<i>Євро-28</i>	2,2	2,0	1,8	1,7
Ціни на нафту марки Brent, середньорічна, дол. США/барель	72,0	72,3	69,4	66,8
Ціна на чорні метали, середньорічна зміна, у % до попереднього року	13,0	-1,1	-1,2	1,0
Ціна на залізну руду, середньорічна зміна, у % до попереднього року	5,0	-3,0	-1,5	0,0
Ціна на карбамід, середньорічна зміна, у % до попереднього року	14,5	1,6	1,6	2,0
Ціна на пшеницю, середньорічна зміна, у % до попереднього року	20,7	1,0	1,4	0,9
Ціна на кукурудзу, середньорічна зміна, у % до попереднього року	5,2	1,8	2,4	2,4
Середньорічний обмінний курс, євро/дол. США	1,19	1,18	1,20	1,20
Середньорічна ціна на імпортований природний газ, дол. США за 1 тис. м³	288	278	258	262
Зміна тарифів на комунальні послуги для населення (грудень до грудня), на базі яких розраховується індекс споживчих цін, %, зокрема:				
<i>природний газ</i>	25	20	20	15
<i>опалення</i>	20	18	18	15
<i>електроенергія</i>	10	15	15	15
Мінімальна заробітна плата, середньорічна, грн	3800	4700	5500	6200
Врожай зернових, млн. тонн	69	65	62	64
Облікова ставка, %, на кінець року	18	17,5	17,0	16,5
Середньозважена середньорічна ставка за кредитами комерційних банків в національній валюті, %	19,5	18,5	18,0	17,5
Залучення ресурсів МВФ Нацбанком та Урядом України, млрд дол. США	-	-	-	-
Доходи бюджету від приватизації, млн грн	-	-	-	-

Зовнішні припущення

Світова економіка, згідно з нашими припущеннями, у період 2018–2020 рр. демонструватиме: розгортання політики національного протекціонізму, жорсткість фінансових умов, високу вірогідність прояву кризової ситуації, підвищення конкуренції на ринках готової продукції та ринках капіталів. При цьому темпи зростання ВВП в європейських країнах у 2018–2020 рр. не перевищать 2,0–2,2%, що об'єктивно зумовить обмежені можливості для нарощування українського експорту у цей регіон та суб'єктивно обмежуватиметься доступ митно-тарифною та квотною політикою. Розвиток економіки Китаю не матиме прискорення, а економіка Індії може прискорити зростання, що сприятиме розширенню можливостей нарощування українського експорту.

У прогностичному періоді на світовому ринку очікується можливе падіння цін на чорні метали та залізну руду і уповільнення цінової динаміки на хімічну продукцію та зерно, що негативно впливатиме на динаміку цін на основні продукти експорту в Україні та погіршуватиметься стан платіжного балансу.

Внутрішні припущення

Протягом періоду 2018–2021 рр. основними чинниками зростання ВВП України з боку попиту буде активізація інвестиційного попиту та приватного споживчого попиту, що стимулюватиме приріст імпорту інвестиційних і споживчих товарів, та збереження дефіциту торговельного балансу України.

Інвестиційний попит зростатиме попри падіння рівня валового наявного доходу сектора нефінансових корпорацій (СНК) у I кварталі 2018 р. до 6,7% ВВП порівняно із 11,2%, які було зафіксовано у I кварталі 2017 р., оскільки вже у II кварталі 2018 р. СНК підвищив зазначений рівень до 10,1%. СНК повністю капіталізував свої валові заощадження у першому півріччі і, додавши до них чисті запозичення, здійснив валове нагромадження основного капіталу СНК на рівні 11,8% ВВП. Це, разом із ВНОК інших секторів економіки, дало змогу підтримати загальний рівень ВНОК на позначці 16% ВВП, який і у другому півріччі має зберегтися за умови перевищення дефлятора ВНОК над дефлятором ВВП. При цьому темпи приросту ВНОК знизяться. Зростання приватних споживчих витрат стимулюється підвищенням наявного доходу домашніх господарств та споживчим кредитуванням.

Послідовно активізуватиметься розвиток галузей інфраструктури, насамперед – транспортної та енергетичної, що супроводжуватиметься залученням інвестицій у ці галузі та виступатиме додатковим чинником регіональної диверсифікації економічного зростання.

Відбуватиметься нарощення дефіциту кваліфікованої праці внаслідок значних обсягів трудової еміграції та неефективної професійно-освітньої політики, що сприятиме зростанню вартості праці, проте, водночас, гальмуватиме економічне зростання через зниження конкурентоспроможності окремих секторів економіки.

Експортні можливості економіки в 2018 р. звужуються через дедалі більшу залежність експорту від врожаїв (які в 2018 р. гірші за минулорічні), а також тимчасове зменшення металургійного експорту внаслідок ремонтних робіт на металургійних заводах. Зростаючий внутрішній попит стимулює динаміку імпорту, що веде до збільшення дефіциту торгівлі товарами. При цьому імпорт товарів і послуг зростатиме вищими темпами, ніж ВВП через відсутність прогресу в імпортозаміщенні, особливо щодо інвестиційних та енергетичних ресурсів, а також на ринку споживчих товарів.

З 01.11.2018 по 30.04.2019 постановою КМУ затверджено нові ціни на природний газ для населення, при цьому збільшення цін становить +23,5%. Відповідно до кінця 2018 р. зростуть ціни на гарячу воду й опалення до +18–20%. У наступні 2019–2021 рр. слід чекати подальшого зростання цін на постачання природного газу населенню та підприємствам теплокомуненерго, що пов'язано із зобов'язанням України перед МВФ щодо приведення зазначених цін на природний газ до рівня імпортного паритету. Із цим у першу чергу буде пов'язане й відповідне зростання тарифів на житлово-комунальні послуги. Крім того, тенденцію зростання тарифів на ЖКП підсилить орієнтація уряду на суттєве підвищення рівня мінімальної заробітної плати, а також необхідність інвестування в модернізацію комунальних мереж, енергозбереження, екологічну безпеку. Разом із тим у 2019 р. зростання тарифів на ЖКП, природний газ та електроенергію, скоріше за все, певною мірою гальмуватиметься через проведення виборчої кампанії.

Корекція тарифної політики, підвищені курсові очікування через високу курсову волатильність впливатимуть на інфляційні процеси та спонукатимуть до певних дій з боку НБУ щодо проведення жорсткої грошово-кредитної політики (висока облікова ставка, високі реальні процентні ставки за кредитами) з метою зниження інфляції до цільового рівня.

Ризики прогнозу

До ключових ризиків прогнозу відносяться: загострення воєнного конфлікту на східному кордоні країни; відсутність внутрішньополітичної консолідації; погіршення динаміки глобальної економіки, падіння світової кон'юнктури на сировину; ризик боргової кризи; брак конструктивних рішень у діалозі з МВФ щодо подовження програмних відносин; зменшення прямих іноземних інвестицій та зниження інтересу інвесторів до українських суверенних зобов'язань; неконтрольована девальвація національної валюти; гальмування промислового виробництва; зростання розриву реального ВВП; зниження інвестиційної активності; підвищення безробіття; скорочення експортної виручки; падіння реальних доходів та рівня споживання; зростання боргів за несплату житлово-комунальних послуг та послуг з постачання електроенергії та природного газу; зростання інфляційних очікувань, які продовжують перевищувати інфляційні цілі НБУ.

Назва організації: Інститут економіки та прогнозування НАН України

Прогноз макроекономічних показників

Показник	Прогноз			
	2018	2019	2020	2021
Национальні рахунки				
<i>млрд грн</i>				
Номінальний ВВП	3535,01	4055,12	4589,05	5187,48
Споживання	3026,17	3467,13	3919,05	4419,73
Приватне	2308,53	2654,03	3019,59	3434,11
Державне	717,65	813,10	899,45	985,62
Валове нагромадження	782,41	918,19	1001,06	1086,46
Валове нагромадження основного капіталу	643,37	790,75	908,63	1063,43
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-273,57	-330,19	-331,05	-318,72
Национальні рахунки				
індекс (% , річна зміна)				
Реальний ВВП	3,1	2,9	3,5	4,3
Споживання	5,6	5,2	5,1	4,9
Приватне	6,7	6,2	6,1	5,8
Державне	1,9	1,8	1,5	1,7
Валове нагромадження основного капіталу	11,3	8,3	9,1	10,5
Експорт товарів та послуг	0,7	1,8	2,2	2,8
Імпорт товарів та послуг	1,8	5,3	5,2	5,1
Випуск окремих секторів економіки				
річна зміна, %				
Сільське господарство	3,1	2,2	2,3	2,5
Промислове виробництво	2,4	3,3	4,1	4,8
Інфляція				
індекс, %				
Дефлятор ВВП	112,7	111,6	109,4	108,4
Індекс споживчих цін (середній за рік)	111,2	110,4	109,1	108,2
грудень до грудня попереднього року	111,6	108,3	-	-
Індекс цін виробників (середній за рік)	117,9	115,8	110,3	109,1
грудень до грудня попереднього року	117,1	116,6	-	-
Зовнішній сектор				
<i>млрд дол. США</i>				
Рахунок поточних операцій	-3,967	-3,261	-2,789	-2,557
Обсяг експорту товарів та послуг	58,845	60,822	65,811	70,033
Обсяг імпорту товарів та послуг	68,344	71,648	75,935	79,325
Фінансовий рахунок	-4,7	-4,5	-4,3	-4,1
Прямі іноземні інвестиції	-2,1	-3,3	-3,8	-4,1
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)	17,5	18,1	18,5	20,0
Обмінний курс, грн/дол. США				
Середній	28,8	30,5	32,7	34,3
Кінець періоду	29,1	31,9	33,5	35,1

Державні фінанси		<i>млрд грн</i>			
	Доходи зведеного бюджету	1163	1210,5	1350,1	1490
	Видатки зведеного бюджету	1274	1330,5	1480	1630
	Сальдо зведеного бюджету	-111	-120	-130	-140
	Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-	-	-	-
	Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-	-	-	-
	Державний борг (прямий та гарантований)	-	-	-	-
Соціальні показники					
	Рівень безробіття, % до економічно активного населення віком 15–70 років	9,3	9,5	9,1	8,5
	Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	9057	10395	12167	14067